

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Martinus exorsus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

sectas. Unde in re pitis eodem modo nolo plura verba prodigere. ad quod eos
gendas sic Christianus aut admitendus. hoc dico auctoritate concilii vel
Pontificis fieri ut sententia sine suspitione heresis defendi non possit. que
alioquin cura fidei lesionem impune posset defendi. In promptu est exemplum
An essentia in diuinitate generet. quam sententiam Richardus in 1. p. lib. de
trinitate minime inculpat. at decisione per concilium facta. nullus iam sine
heresis suspitione essentiam diceret generare credo in capitulo: damnamus de
summa trinitate.

¶ Ad Augustinum de legendis canonicis scripturis inductum nihil mouet
quoniam conciliorum et summorum pontificum decreta. non excludit quid domini me-
sare consulti in. c. Significasti de elec. ponde. em. tam non mentiri. At sine pro-
fessionis memores velut in facie cultores non daunt. ut arbitror. leges ponti-
ficis a pessundant. Quod vero platynam adducit quasi ille plus sit quam summus
pontifex vel Augustus vel Cyprianus: qui in vita Benedicti secundi renaret Constanti-
num. 4. fuisse Romanum ecclesie debent primatum. Legat queso reuerendus
pater que domini iure consulti annorant in. c. ecclesi. S. Marie de consuetu-
quid quantum et quo modo valeant secularium constituta in ecclesiastica reu-
erentia. et videbit quo sensu verba platyne (ne dicam Romanorum imperatoris de ecclesiis et
hereticis) debent accipi.

¶ Ultimo loco ponit me vigere bobemos grecos. fateor schismaticos. Nam
sanctos patres grecos canonizatos non damno. si ut gigantes volebant in
saeculis Jont e celo peliere. Sed tunc vere occurrit nobis reuerendus pater
quod dabit Greci inobedientem et reuelli ecclesie: Romane qui sit canonizat.
et quis est hic et non laudabim? eum? frustra ergo assumi se tolerare monachiam.
quasi non esset de iure diuino. sed quadam tolerantia populari consensu fidelium
inducta. Quod per maxime liquet ex S. egeio inducto qui primatum inter fideles
sibi oblatum reiecit. At sensum sequat reuerendus pater non verborum contum-
et reperit in e. l. s. sum. na. op. i. mi. patris humilitate. ut plus mirare et vni-
litate sua in obitiam patriarche Constantinopolitani inhi. geret. quam in spiritus
stationis aut sagitte de eo haberet. Unde etiam Seruus seruorum se primus scripsit
et quod hoc sit verum. si tam diligens est reuerendus pater Siegorn lecto. pos-
sunt in eiusdem epistola legere (sicut transponit in decret. Canon. 2. q. 6. de cetero)
vni potestatis sue memoribus nullum pater diuitiarum et glorie contempit: scilicet
hic. alios episcopos preter quam Romanum in preter vocatos sollicitudinis. non la-
ple. tudine potestatis. Nemo est qui hic dubitare possit quin reliquis episcopis
preter. Romano vero pontifici plenitudine ex grammatico sensu dare velit.
Ob id rogo reuerendus pater ea que dicta sunt vel pallos vel per me. non semper
vult reuere in adulationis studiis. quippe adulationis non didicit. adulationem etiam nescio.

Sexta die Julij hora
septima mane

Martinus exorsus est.

¶ Postquam bene egred. d. non parus sed iudicis officium usurpans. contra eos
ventionis pactam et voluntate illustris: pan. Georgii patris nostri. me ro. ro.
definitur et proclamant: hereticum. cum sui officii. si fuisset solum ad ducis. raitos
nibus et auctoritate. iudicatus relinquere essem berent. us nec ne. In quo si
non est violata publica fides viderint in quorum interest.

¶ Ad causam primam obicit quod errores eius pestilentissimos: vocauerim Christianos
missimos. de quo testor meam innocentiam. Nec hoc poterit unquam probare. et ex
posito ut assignet eos de. n. articulos quos pestilentissimos vocauerim Christianos
missimos aut vocem suam renocet.

¶ Secundo criminatur qđ cōmiserim sanctos grecos cū schismaticis. quia aliud faceret qui non haberet quod diceret. cum certissimū sit tpe nouissime vastate Constantinopolis fuisse integerrimos christianos in greca. postea in Italia receptos. atq; etiam si hoc non vgeret adhuc stat qđ vsq; ad conciliū Nicenū saltem fuerint integri Christiani p totum orientem non subiecti Ro: pōt: vt clarissime testatur decretū eiusdem cōcilij Niceni dicentis lib: 10. hisq; ecclesiasticis. Et vt apud Alexandriā vel in vrbe Roma vetusta consuetudo cōseruetur. vt ille egypti. hoc suburbanarū ecclesiarū sollicitudinē gerat. Idem conciliū nō Romano. sed hierosolymitano tribuit honorū p̄marum dicens ibidem. et vt episcopo Hierosolimorū antiquitus tradita honorū p̄rogatia seruetur. Quod si nec ista satis sunt qđ tñ adhuc concludit quod egre. d. satis salubris tacuit quod ecclesia Christi. 20. annos administrus fuit añq; Ro: ecclesia nasceretur. Ideo ridicula est eius confutatio quod fingit me miscere sanctos cū schismaticis. cum suos schismaticos assignare non possit.

¶ Tercio. cum confutasset rationem meā q: scz non confirmarentur episcopi grece a Ro: pon: Dixit hoc nihil esse cum nec plebani passim confirmantur a Ro: pon: Quis non videt hec p̄lendi tempis gratta dicta? cum plebani tñ ab episcopis ordinentur simul hec oīa remitto ad prius dicta de Hiero: ad euagriū Eadem causa et illud toties repetijt de Humidia. cū illi scribantur venisse ad Romā nō vocati. et accusentur qđ venerint. 2. adhuc d. d. ius ex hoc facto Ro: pon: diuinū tribuit. Sed et illud qđ Epiphanius Cyprius Joā: Chryso: deposuit. non pro iure sed facto accepit. Et sic vult confutasse. cum ille egerit secundū statutū Niceni concilij 2. auctoritatē Cypriani de ordinadīs episcopis extra auctoritatē Ro: pontificis. Stat ergo adhuc inuicte qđ Ro: P̄marus aut nō est iure diuino formatus. aut totius orientalis ecclesie sanctos effines fernū damnatos. illud pretereo qđ p̄ualentia potarū. Insuper interpretatur inuis lentia heresum. quod non curo. nihilominus non ostendit grecos fuisse hereticos. cum vulgarū sit etiā per iura grecos nō haberi pro hereticis. Transeo illud Leonis 2. Amaran. vbi dicit se sequi intelligentiā antiquorū. accipiendo numerū p numero scz vnus Leonis singularis Item de confirmatione fratru Petro cōmissa nihil dicam. satis dictū est. quū nihil prober nec adhuc confusatum sit.

¶ Ad rem principalem dicit se non tenuisse ius diuinū q: illud Matth. 16. Tu es Petrus. cū sentētis patrū sit sequutus. p̄fertim Ambrosij 2. Augustini qui dixerint Petrū esse petram. ausus etiam hoc addere quod Augustin: retractauerit. ego postea consulens librū retracta: inuento Iriū. vere em̄ retractata 2. dicit Petrū non esse petrā. sed confessam esse petram. Idem hoc dicit in bos milia quā omnes sacerdotes orant in die Pe: 2. Pauli. Vbi dicit super petram non sup te sed sup petrā quā confessus es. idem inuento in Ambrosio quāq; et ipse variet. ad hoc est simul aurea illa glossa vt gloriatur sup capitulū ita dominus dicens. Et super hanc petram 2. p hanc dictionē nō credo dominū aliud de monstrasse qđ hec verba. que Petrus respondit domino cum dixit Tu es Christus filius dei vni. q: sup illo articulo fidei fundata est ecclesia. Ergo super seipso fundauit Christus ecclesiam. Nihil est ergo qđ gloriatur egre. d. d. dicta patrū a se stare. cum multo fortius inueniant a me stare. poterat ergo parcere lingue sue et aurib: nostris qđ rethorico boatu exclamauit me velle em̄ esse doctorem omnibus. plus velle intelligere scripturā qđ doctores. vniuersitates. concilia. et Ro: pontificem. 2. mirū esset si mihi soli tam diu occulta veritas reuelata esset. hoc em̄ non fuit disputare sed inuidiā mouere. Quod vero rider meā ratiunculam vbi dixi lapsam esse ecclesiam negante Petro. si super eum esset edificata. adducens grāmatice verbum futuri temporis edificabo: quasi post mortem edificata sit ecclesia super Petrum. Transeo quod quisq;

facile videat quid valeat, nihilominus etiam post spiritus sanctum missum
grauissimo scandalo fidei cecidit Petrus. Salat: z. cum redargueretur a
Paulo in quo permansit integra fides et confessio. In Petro quidem fides sed
simulatio aduersus veritatem euangelij. Admitto tamen qd egre. d. d. hac auc-
toritate pcpue nixus nunc seipsum excludit ab ea. vt sic nihil iuris diuini relin-
quatur ei. Nam si promissio rfi facta est, eundem est ad locum vbi exhibitio. p
missio est. et inuenitur illud Iohannis vlti: vbi non dicit. Petre accipe spiritum
sanctum. sed equanter omnibus accipit spiritum sanctum. quoru remiseritis etc.
Transeo et illud de Chrysostomo. vbi Petrum honore superiore fuisse dixit. d. d.
confutaturus opposuit, cum Paulus plus predicauit qd Petrus plus etiam
habebit honoris. quasi ego de multitudine laboris ac non potius de primi-
tate ordinis dixerim. Transeo de vertice et symbolico suo capite. que sunt mera
verba.

¶ De decretis. miratur me dicere frigidiss: decreta et intra. cccc. annos nata.
de. cccc. annis supedeo. postea dicturus. Nam non fuit opus vt doceret an
mille et ducentos immo cccc annos fuisse decreta. immo fuisse et contentiones
de primatu. Dicitur interim ipse d. d. qd auctoritate Dathet intelligit pmissio-
nis verbum esse no exhibitiois. cum rfi decreta ipsa sup idem verbum tan-
q exhibitiois penitus nitantur. Necessarie ergo est aut decreta improprie
tractare etiam auctore d. doctore. aut ipsum errare.

¶ Quod vero non accipit negatum a me decretum Anacleti. z que de sigillat
decretis sibi ludit transeo nondum em confutauit qd idem decretum. Cepham
interpretatur caput. que inscicia tanto pontifici non est tribuenda. presertim
eo tempore vbi flourunt lingue. et iudeorum habebatur copia. Sed hoc co-
stat libru decretoru nodum esse approbatum.

¶ Illud etiam graniter infectatus est qd dixi plures esse criminatores Sobes
nouu qd instructores. vltimam mendaciu fuisse locurus. Uideo quidem multa
dici et scribi contra eos sed satis infeliciter qd non nominent fraterno nomine.
q tamen Paulus Salatas lapso in pfidiam iudeoru non designat. Credo
ego Sobemus esse homies et blandis sermonib9 et cōcessionib9 posse attra-
hi qui criminatioib9 et op. pbijs hereticis nois. magis induranti non est ergo
quod excusentur non esse narrandam fabulam surdo. cum precipiente Paulo
instandū sit importune oportune.

¶ De Sictis sanctis septus diximus. Illud a sit tranctandū est quod ad cons-
titandā inuidiam multū olenauit. horrendū esse omibus Christi fidelibus qd
cōtra tam sanctū et laudabile Cōstancie conciliū. non veretur dicere aliquot
articulos Huf fuisse Christianiss: et Evangelicos. quos non possit vnuer-
sita ecclesia damnare. Respondeo inter articulos Huf est et ille. Antea est san-
cta vnuerfalis ecclesia que est predestinatio vnuerfalis. Item alius. Vnuer-
falis sancta ecclesia tantū est vna. sicut tantū vnus est numer9 omnū predesti-
natorū. hii duo non sunt Huf sed Augustini super Iohannē ad verbū prope.
et repetunt per magistrū. 4. sententiarū de sacra: Euch: Tertius est. Due nature
re diuinitas et humanitas sunt vnus Christus. hos articulos credo constet
mecum d. Iohannes Eccus. Quartus. Diuisio immediata humanorū ope-
rum est qd sunt vel virtuosa vel viciosa. q: si homo est viciosa et agat quid qd
tunc agit viciosa. et si est virtuosa et agit quid qd. tunc agit virtuosē etc.
Ite articulus vt audiuim9 precedente hebdomada triumphatus est per egre-
d. d. Carolosta: ita vt egre. d. d. Iohannes Eccus coactus sit Scotum et
Scotistas. Capicollū et Thomistas cum vnuerfali sue factiois doctoribus
seculuibus repudiare et ei consentire.

Proinde que heri in me enomuit q̄ effem patronus Bohemox. Hereticus pecc
silentissimè si qua similia. refero in sinum eius. hic sentit cū Jobāne D. ubi. quic
quid pro se dixerit. p̄ me cōtra eius criminatōes dicitū est. Illud addo q̄ recte
dicit Chriftianiss: & Evangelicos preferim illum. Dicit nature zc. Quare debuit
mibi hoc admittere egred: d. d. q̄ pro reverentia concilij Constanti: crederē hos
et similes articulos non fuisse ibi damnatos. sed ab aliquo impostore interfe
tos. Verū contra hec cum ipsum met. Conciliū dicat aliquos esse hereticos.
aliquos erroneos. aliquos blasphemos. aliq̄s temerarios. aliquos seditiones.
aliquos p̄sarū aurum offensivos. Debuit prius egred: d. d. pro sua prudentia
quelibet in suum ordinē redigere. et non contra determinationē concilij offes
in vntuer sum hereticos damnare. quos conciliū vix temerarios esse voluit. Hā
potest et ipsa purissima veritas temeritatis. scandali. seditionis. offensionis au
riū accusari. sicut Chusto contigit. Nec ideo falsus est articulus. in illo min⁹
hereticus. q̄ temerari⁹ vel offensivus et sic patet q̄ nimis p̄cipitanter & longe
citra modestiā Ecclesiam hereticus accusatus sum. quē fortassis vix offensivū
poterit pbare. Immo cū ad eum non p̄tineat prolixus de articulis istis iudicare
qui erronei. qui heretici. qui temerarij. clarum patet q̄ inique & temere me her
reticū et pessimo nomine accusat.

¶ Proinde non esse de necessitate factis Roma: ecclesiam esse sup̄iorem aliis
nondū convincit esse articulus hereticus. etiam si inter hereticos numeret. Quō
aut rōcinatur Augustini exemplo. Si vllum mendacis in cōcilio admittatur
va illabit vniuersa auctoritas cōciliij. Infelix similitudo est. August: de scriptis
turtis diuinit rōcinatur. que est verbū dei infallibile. conciliū vero creatura ist⁹
verbi. ideo infirma verbo dei sit per hanc comparationē. cum p̄cessum sit Con
ciliū posse errare. vt notat Panormitanus in cap: significasti. Transio illud de
essente diuine generatione q̄ nihil ad propositum.

¶ Ad Augustinū qui excepta scriptura. om̄i scripta cum tacto int̄ et legere.
Dicit egred: d. non esse exclusa p̄ eum decreta Ro: pontificis et cōcilio. hoc
dicitur sed non pbatur. quin solutionē meam confirmo auctoritate Pauli ad
Thessalo: Om̄ia pbate quod bonū est tenete. Ro: pontif: et cōcilia sunt boia
ergo pbandi sunt et sic tenendi. neque iudicandi ab hac regula apostolica. Quō
me adductū capitulū significasti dicit se nō meminisse zc. d̄os Iuristas monet.
vt non pessudent leges pontificias. q̄ et ipsum valet ad conctandā inuictā
mibi. Nec p̄ hoc pessudent leges pontificie. si eius preferant leges diuine. q̄
cum factant d̄nt Iuriste. pessime factant rheologi. qui in hac re etiam resistit
optimis Iuristis. Platynā p̄ me allegatū dicit non esse plus q̄ Ro: pontif: a
gustinū Cypri: quasi p̄ Augusti et Cypri: aut summū pontifem pbauerit p̄
matū. qui toties iure diuino se pbaturū p̄misit. nec nisi decreta sigillatim ex
hibuit. et aliquot p̄m̄ false intellectas auctoritates. Platyne n̄t̄. il tribuo. sed
historie que est mater veritatis quam scribit Platynus.

¶ Quod de constitutionib⁹ dicit transeo.
¶ Tandē fatetur grecos sanctos non esse damnatos. sed solum schismaticos.
hoc nihil est ad propositum. neq̄ ego est vniq̄ respondi de schismaticis grecis.
sed de sanctis preferim Aient conciliū. sicut nec credo ipsum sentire de schis
maticis latinis quando de Roma: ecclesia loquitur.

¶ Gregoriū a me inductū dicit esse sequendū s̄c̄m̄ sensum non s̄c̄m̄ contentū
verborū. et sic satis est cōstitutata mea responsio. sufficiunt em̄ sola verba Ecclē
ana. Quod aut induct. z. q. 6. ca: de cetero. Ubi scribit idem Gregori⁹ alios
episcopos p̄ter q̄ Romanū in p̄m̄ vocatos sollicitudinis nō in plenitudine
potestatis. Debuit d. d. osidere q̄ om̄es ep̄os intellexerit p̄ orbem et nō solum
Occidentalis ecclesie ep̄os. q̄ si q̄m̄ r̄ime faceret nō ideo pbatur ex iure di
uino. Gregori⁹ bō est. eo que min⁹ pbatur. quo multo in plurib⁹ locis dicitur

sentit. et magis sit mihi sus dicendi d. doctori et ipse sensum et non contentum
in suis adductis sequatur aut primū eundem sibi concillet.

¶ Ultimū quādo ego contra egregiū d. d. induxi Paulū. i. Co: int: q. fundamēta
tam aliud nemo ponere potest praeter id quod positū est. qd est Ihesus Chri
stus. dicit etiā tribuendū vicario Christi. ergo oportet sic dicere. Nemo aliud
fundamētū ponere potest praeter id qd positū est. quod est Roma: pontifex et
sic resistendū erit eui. Sentit: auctoritati Pauli. aut reuocandū qd hec non sint
tribueda vicario Christi. Similiter illud Gala: 2. vbi dixit Paulus qui vides
banū. (loquit de Petro. Jacobo et Johā:) quales aliquādo fuerint nihil mea
refert. Deus em̄ psonam hoīs non accipit. Ibi Paulus euidentiss: dicit Petri
magnitudinē et qualitātē nihil referre. nec eam accipi a deo. Si autē est de iure
diuino certissimū est Paulū hic mentiri. nam qd ius diuinū est. omnino accipit
a deo et multū refert. Ideoq; ista auctoritas Pauli cogit punitatē vni⁹ hoīs
Episcopi non esse de iure diuino et ideo reuocandū qd d. d. dixit de iure diuino.
cum apparenter contradicat apostolo hic. sic dico qd nisi d. d. egregius suam
sententiā mutare tanq̄ euidentissime p̄trariam Paulo. non sim cum habitus
turus pro catholico. Nec satis sint de mea responsiōe ad obiecta. d. d. Johā:
Ecclij super p̄positione tercia decima de potestate et p̄matu Sum: pontif: que
relinquo iudicio Iudicum et omnium lectorum.

Ecclius.

¶ Cum reuerend⁹ pater mihi impropere qd iudicis occupauerit officij nihil
ad rem sum disputator. neq; hereticum dixi. sed dicta sua hereticis et maxime
Bohemis fauere et patrocinari. potissimū cum illud Bohemendū dicit e aueret
aliquos articulos Johannis Hus p̄ conciliū sacru Cōstantienē reprobatos
esse Christianissimos et Euangelicos. Ad rem potius descendam. Duos heri
p̄tulit huiusmodi articulos hodie aliquos addidit. de quibus infra.

¶ Quod vero ad grecos attinet mirum quo studio reuerendus pater eos des
fendit quos fuisse bonos asserit etiā in exilio Cōstantinopoli. ano qui deinde
in Italiā venerint. oportere me ostendere et nominare qui fuerint greci schis
matici et heretici. i. Aro: qd reuerendus pater in sua epistola obijcit mihi hysto
riarū ignorantia et ipse hoc loco noit scire qd tota nouit ecclesia. Nonne schis
maticus fuit Nestorius. non Dacodonus. Eutiches. Achacius. Johannes
Cōstantinopolitanus et longo tempore in schismate p̄seuerantes sub Eugenio
4. in concilio Florentino obedientiā fecerunt ecclesie. Quis pro pertinaci per
fidia statim ad vomitū redierint. Alioquin si greci non fuissent schismatici et
heretici non haberem⁹ de iudicōe de summa fide catholica contra grecos. vel
forte reuerend⁹ pater ignorat Thomā edidisse librum de erroribus grecorum.
Ado qd induxit tam sepius ecclesiam orientalem non fuisse subiectā Ro: pontif:
fici. et Epiphaniū Cypri: repulisse sanctū Chrysostō: ab episcopatu qd bene
factū dicit reuerend⁹ pater auctoritate Niceni concilij et Cypriant. sed cecidit
in foueā quam fecit. qm̄. f. Chrysostō: odio impatris fuit delectus et heretic⁹
Arianus substitutus. Quē summ⁹ pon: Julius mandauit recedere et Johā:
nem Chrysostō: restituit. Quod dum factū non esset Julius papa Johā:
Chrysostō: restituit. et impatorem excommunicauit. Ita et contra alios
Episcopos hereticos processit. Ut non semel sed decies grecos ab obedientia
Roma: esse recessisse hysto: te tradant. Eat nunc Reuerendus pater et dica
Roma: pontif: de ecclesijs orientalt⁹ non disposuisse. vel iustificet tam san
cti patres Chrysostō: repulsam.

¶ Tertio de Nicena Synodo quā ex hystoria Scholastica lib: 10. adduxit. si
ista est cōstitutio quā in sua voluit conclusione. bona est inq; sed ad proposi
tum frigida. Jam Synodus nullo etiam eo tpe legitima arbitrabatur que
non fuit auctoritate Roma: pontif: congregata. Ita Leo. tra Barcellus.